

GÜMNAASIUMI MUUSIKA AINEKAVA

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määrus nr 2
„Gümnaasiumi riiklik õppekava“ Lisa 3
(Vabariigi Valitsuse 23.02.2023 määruse nr 18 sõnastuses)

MUUSIKA

1. Õppeaine kirjeldus

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem.

Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ning kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset. Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isikliku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisu on **musitseerimine** (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), **muusika kuulamine** ja **muusikalugu**, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine
- 2) pillimäng
- 3) omalooming
- 4) muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks. Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks.

GÜMNAASIUMI MUUSIKA AINEKAVA

Nii rühmas kui ka üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni. Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi, kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust.

Omalooming on seotud kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega. Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ning kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks.

Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust. Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ja nende rollist maailmas ning peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on osalus kooli kontserdielusus, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana. Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms).

2. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab helikultuuri eri ilminguid, teadvustab ja arendab muusikategevuste kaudu oma võimeid;
- 2) teadvustab ning mõistab muusika ja muusikalise suhtlemise rolli, on kujundanud valmisoleku elukestvaks muusikaharrastuseks;
- 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansambelis vm);
- 4) teadvustab ennast rahvuskultuuri kandjana: väärtustab Eesti muusikatraditsioone ja on nende edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
- 5) seostab muusikat ja helikultuuri teiste eluvaldkondadega;
- 6) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi loometegevuses: julgeb katsetada, aktseptib enda ja kaaslaste muusikalise eneseväljenduse viise;
- 7) suhtub kriitilis-loovalt muusika ja kultuurimaastiku ilmingutesse, muusikaüritustel ja õppekäikudel kogetusse, oskab oma arvamusi teadmiste põhjal analüüsida ja tõlgendada;
- 8) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 9) mõistab enda õigusi ja kohustusi helikultuuri tarbijana, oskab hinnata muusikamaailmas tegutsevate inimeste tööd;

10) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia kujundatud keskkonda.

3. Õpitulemused

- **Musitseerimine: laulmine, pillimäng, omalooming (I–III kursus)**

Õpilane:

- 1) kasutab musitseerides põhikoolis ja gümnaasiumi jooksul omandatud muusikateadmisi ja oskusi, sh muusikalist kirjaoskust;
- 2) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 3) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- 4) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- 5) musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja pillimänguoskusi;
- 6) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (regivärss, laulusõnad jm);
- 7) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone, laulusaateid jm;
- 8) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu.

- **Muusika kuulamine ja muusikalugu (I–III kursus)**

Õpilane:

- 1) leiab seoseid paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri vahel;
- 2) teab Eesti heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ja muusika suursündmusi; tunneb eesti pärimusmuusikat, rahvusliku muusikakultuuri sünnilugu ning loob seoseid Eesti muusikakultuuri mineviku ja nüüdisaja vahel;
- 3) võrdleb käsitletud ajastute (keskaja, renessansi, baroki, klassitsismi, romantismi, 20. sajandi) üldkultuurilist tausta, loob seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusikakultuuri vahel ning mõistab muusika rolli eri ajastuil;
- 4) eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute muusikat; põhjendab oma arvamust, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale;
- 5) leiab infot allikakriitiliselt: koostab essee, referaadi, muusikaürituse arvustuse või lühiuurimuse, kasutades infotehnoloogia ning digivõimalusi;
- 6) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;
- 7) väljendab oma arvamust ning analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid muusikaüritusi ja õppekäike, rakendades omandatud teadmisi ning muusikasõnavara;
- 8) kasutab muusikat kuulates digikeskkondi ja -rakendusi;

9) teab autorikaitse seadust ja järgib seda muusikategevustes.

4. Õpitulemused ja õppesisu

Kursus 1. (10. klass)

1) Musitseerimine: laulmine, pillimäng, omalooming

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) on teadlik oma vokaalsetest võimetest ja muusikalistest teadmistest;
- 2) rakendab pillimängu ühismusitseerimisel ja muusikaloo illustreerimisel lähtudes põhikoolis omandatud oskustest ja teadmistest;
- 3) kasutab nii traditsioonilisi kui erinevaid multimeedia vahendeid muusikalise omaloomingu ideede ellu viimisel;
- 4) osaleb erinevatel kontserditel, muusikaetendustel ja õppekäikudel.

Õppesisu: Ühe -ja/või mitmehäälsete laulude laulmine, muusika kuulamine, vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast, pillimängu rakendamine musitseerides, muusikast lähtuvate tekstide loomine omaloomingus, kaasmängude loomine, muusikalised improvisatsioonid, õppekäigud (sh virtuaalsed).

Märksõnad:

2) Muusikalugu ja muusika kuulamine

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) leiab seoseid paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuride vahel;
- 2) teab vanamuusikaga seotuid Eesti heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ja muusika suursündmuseid;
- 3) võrdleb käsitletud ajastute (keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi) üldkultuurilist tausta, mõistab muusika tähendust ja tähtsust ning rolli inimkonna ajaloo ja eri ajastuil;
- 4) eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute (keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi) muusikat, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale;
- 5) kasutab muusikat kuulates digikeskkondi ja rakendusi.

Õppesisu: Muusika teke ja olemus – muusika väljendusvahendid. Muusika roll vanadel kultuurrahvastel ja tänapäeva ühiskonnas.

Keskaeg – ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Gregooriuse laul, missa, mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine, rüütlikultuur.

Renessans – ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul ja seltskonnamuusika, instrumentaalmuusika, reformatsioon ja muutused kirikumuusikas.

Barokk – ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Õukonnamuusika, ooper, oratoorium, passioon, kontsert, prelüüd ja fuuga.

GÜMNAASIUMI MUUSIKA AINEKAVA

Klassitsism – ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Sonaaditsükkel, keelpillikvartett, sümfoonia, instrumentaalkontsert, reekviem, klassikaline sümfooniaorkester, ooperi areng.

Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust Monteverdi, Händel, J. S. Bach, Vivaldi, Haydn, Mozart, Beethoven jt.

Praktilised tööd: Leiab infot allikakriitiliselt: koostab essee, referaadi, muusikaürituse arvustuse või lühiuurimuse, kasutades infotehnoloogiat ning digivõimalusi.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi:

Õpilaste silmaringi avardavad ja muusikalist maitset arendavad ning kujundavad õppekäigud kontsertidele, teatritesse ning muusikaga seotud paikadesse: muuseumidesse, stuudiosse, kõrgkoolidesse jms. Õpilane tutvub muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega.

Lõimingud teiste ainevaldkondadega

Eesti keel – teksti ja tähenduse mõistmine, arutelu, analüüs, diktsioon, väljenduslikkus laulmisel. Sõnavara sh. muusikaline, suuline ja kirjanduslik väljendusoskus (essee, referaat) – oma seisukohtade põhjendamine.

Kirjandus – kirjandusteoste põhjal loodud muusika, luuletaja tekstidele loodud laulud.

Kunst – muusika, meeleolu visualiseerimine. Kunstiteostest saadud inspiratsiooni mõjul loodud muusika. Arhitektuur eri ajastutel (gooti, renessanss, barokk, klassitsism).

Inimeseõpetus – õige hingamine, häälehoid.

Võõrkeeled – inglise, vene, prantsuse, saksa heliloojatega tutvumine ja laulmine nendes keeltes.

Ajalugu – vanad kultuurirahvad, erinevate maade kultuurilugu, ajaloosündmused.

Arvutiõpetus – muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis. Arvutimuusika loomine.

Kursus 2. (11. klass)

1) Musitseerimine: laulmine, pillimäng, omalooming

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) on teadlik oma muusikalistest teadmistest ja vokaalsetest võimetest;
- 2) musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades omandatud muusikateadmisi ja pillimängu oskusi, rakendab musitseerimisoskust ühismusitseerimisel ja muusikaloo illustreerimisel;
- 3) kasutab nii traditsioonilisi kui ka erinevaid multimeedia vahendeid;
- 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu.
- 5) osaleb kontserditel muusikaetendustel, õppekäikudel.

Õppesisu: Ühe- ja mitmehäälsed laulude laulmine; vokaalsete võimete kujundamine; muusika kuulamine, vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast; iseseisva muusikalise eneseväljenduse

GÜMNAASIUMI MUUSIKA AINEKAVA

ja esinemisoscuse toetamine ja soodustamine; pillimängu rakendamine musitseerimisel; muusikast lähtuvate tekstide loomine, lauludele kaasmängude loomine, muusikalised improvisatsioonid.

2) Muusikalugu ja muusika kuulamine

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) võrdleb käsitletud romantismiajastu üldkultuurilist tausta;
- 2) loob seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusikakultuuri vahel ning mõistab muusika rolli eri ajastuil;
- 3) eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute muusikat, põhjendab oma arvamust, toetudes teadmiste ning muusika oskussõnavarale;
- 4) oskab leida Eesti ja Euroopa muusikakultuuri seoseid;
- 5) on tutvunud eesti pärimusmuusikaga muusikanäidete varal;
- 6) kasutab muusikat kuulates digikeskkondi ja rakendusi;
- 7) väljendab oma arvamust ning analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid muusikaüritusi, loenguid ja õppekäike, rakendades omandatud teadmisi ja muusikasõnavara.

Õppesisu:

Romantism: Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid.

Soololaul, instrumentaalsed väikevormid, programmiline muusika (sümfooniline poem).

Lavamuusika – ooper, ballett, operett.

Rahvusromantilised koolkonnad – Vene, Soome, Norra ja Eesti.

Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: Schubert, Schumann, Chopin, Liszt, Verdi, Wagner, Glinka, Mussorgski, Tšaikovski, Sibelius, Grieg jt.

Pärimusmuusika: Folkloor, regilaulu liigid. Rahvapillid, rahvatantsud. Uuem rahvalaul, uuemad laulumängud. Muusikanäited eesti pärimusmuusikast.

Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine: muusikaelu Eestis enne rahvuslikku ärkamisaega; laulupidude traditsiooni kujunemine; esimesed eesti professionaalsed heliloojad ja muusikud; esimesed sümfoonilised ja vokaalsümfoonilised suurteosed eesti muusikas; rahvusliku helikeele kujunemine koorimuusikas, instrumentaalmuusikas ning lavamuusikas. Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: Kunileid, Saebelmann, Hermann, Härma, Törnpu, Lüdigi, Tobias, Saar, Kreek, Eller, Aav, Tubin jt.

Praktilised tööd: Leiab infot allikakriitiliselt: koostab essee, referaadi, muusikaürituse arvustuse või lühiuurimuse, kasutades infotehnoloogia ning digivõimalusi.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Muusikaürituste külastamine vähemalt kaks korda kursuse jooksul. Õppekäigud muusikaga seotud paikadesse (kontsertidele, muusikalavastused, muuseumidesse, muusikakoolidesse, stuudiosse) jms. Kohtumised tuntud heliloojate ja muusikutega. Maakondlikud ja vabariiklikud laulu- ja tantsupeod. Osalemine nendes. Tutvumine muusikaga seonduvate elukutsete ja õppimisvõimalustega.

Lõimingud teiste ainevaldkondadega

Eesti keel – teksti ja tähenduse mõistmine, arutelu, analüüs, diktsioon, väljenduslikkus laulmisel. Sõnavara sh. muusikaline, suuline ja kirjanduslik väljendusoskus (essee, referaat) – oma seisukohtade põhjendamine.

Kirjandus – kirjandusteoste põhjal loodud muusika, luuletaja tekstidele loodud laulud.

Kunst – muusika, meeleolu visualiseerimine. Kunstiteostest saadud inspiratsiooni mõjul loodud muusika. Arhitektuur eri ajastutel (gooti, renessanss, barokk, klassitsism).

Inimeseõpetus – õige hingamine, häälehoid.

Võõrkeeled – inglise vene, prantsuse, saksa heliloojatega tutvumine ja laulmine nendes keeltes.

Ajalugu – vanad kultuurirahvad, erinevate maade kultuurilugu, ajaloosündmused.

Arvutiõpetus – muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis. Arvutimuusika loomine.

Muusika kuulamine, vestlused/ arutelu ja kirjalikud tööd muusikast.

Kursus 3. (12. klass)

1) Musitseerimine: laulmine, pillimäng, omalooming

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) õpilane on teadlik oma muusikalistest ja vokaalsetest võimetest;
- 2) pillimängus rakendatakse põhikoolis õpitud pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi nii individuaalselt kui ka erinevates pillikoosseisudes;
- 3) muusikalises omaloomingus innustatakse õpilasi loomingulisi ideid ellu viies kasutama nii traditsioonilisi kui ka erinevaid multimeedia vahendeid;
- 4) silmaringi ja teadmiste avardamiseks käiakse kontserditel, muusikaetendustel ja õppekäikudel (sh.virtuaalsetel), mida võimaluse korral seostatakse kursuse teemadega.

Õppesisu: Ühe -ja mitmehäälne laulmine; vokaalsete võimete kujundamine; muusika kuulamine, vestlused/ arutelu ja kirjalikud tööd muusikast; teadmiste ja muusikalise kirjaoskuse rakendamine musitseerimisel ja muusika kuulamisel; iseseisva muusikalise eneseväljenduse ja esinemisioskuse toetamine ning soodustamine; pillimängu rakendamine musitseerides; omaloomingus loob muusikast lähtuvaid tekste, kaasmänge, improvisatsioone; analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu. Õppekäigud (sh.virtuaalsed).

2) Muusikalugu ja muusika kuulamine

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) oskab õpilane muusikanäidete põhjal võrrelda 20. ja 21. sajandi eesti ja lääne muusikastiile;
- 2) on tutvunud muusikanäidete varal džässmuusika väljendusvahenditega ja eesti džässi peamiste traditsioonidega ning oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;
- 3) on tutvunud muusikanäidete abil pop- ja rockmuusika väljendusvahenditega ning oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;

GÜMNAASIUMI MUUSIKA AINEKAVA

- 4) kasutab muusikat kuulates digikeskkondi ja rakendusi;
- 5) väljendab oma arvamust ja analüüsib külastatud muusikaüritusi, rakendab varasemaid teadmisi ja muusikaalast sõnavara.

Õppesisu:

Muusika 20. ja 21. sajandil: Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Massikultuur ja kõrgkultuur. Impressionism, ekspressionism, neoklassitsism. Ülevaade 20. sajandi II poole muusikastiilidest ja suundadest. Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: Debussy, Ravel, Stravinski, Schönberg, Orff, Britten, Prokofjev, Šoštakovitš, Messiaen, Cage, Boulez, Reich, Glass, Gershwin jt.

Eesti muusika pärast teist maailmasõda: Muusikaelu Eesti pärast teist maailmasõda. 20. sajandi II poole muusikasuundade peegeldused eesti koori- ja instrumentaalmuusikas. Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: G. Ernesaks, A. Kapp, V. Tormis, E. Mägi, H. Tamberg, J. Rääts, L. Sumera, R. Kangro, U. Sisask, A. Pärt, E.-S. Tüür, H. Tulve jt.

Uued suunad 21. sajandil: Džässmuusika. Džässmuusika kultuurilooline taust ja väljendusvahendid. Sümfooniline džäss. Džässmuusika Eestis ja mujal maailmas. Pop- ja rockmuusika. Pop- ja rockmuusika kultuurilooline taust ja väljendusvahendid, areng ja tänapäev. Muusikaelu ja muusikatööstuse nüüdisaegsed suunad. Muusikanäited džäss, pop- ja rockmuusikast.

Praktilised tööd: Leiab infot allikakriitiliselt: koostab essee, referaadi, muusikaürituse arvustuse või lühiuurimuse, kasutades infotehnoloogia ning digivõimalusi.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilaste silmaringi avardavad ja muusikalist maitset arendavad ning kujundavad õppekäigud kontsertidele, teatritesse ning muusikaga seotud paikadesse: muuseumidesse, stuudiotesse, kõrgkoolidesse jms. Kohtumised tuntud muusikute ja heliloojatega. Tutvumine muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega.

Lõimingud teiste ainevaldkondadega

Eesti keel – teksti ja tähenduse mõistmine, arutelu, analüüs, diktsioon, väljenduslikkus laulmisel. Sõnavara sh. muusikaline, suuline ja kirjanduslik väljendusoskus (essee, referaat) – oma seisukohtade põhjendamine.

Kirjandus – kirjandusteoste põhjal loodud muusika, luuletaja tekstidele loodud laulud.

Kunst – muusika, meeleolu visualiseerimine. Kunstiteostest saadud inspiratsiooni mõjul loodud muusika. Arhitektuur eri ajastutel (gooti, renessanss, barokk, klassitsism).

Inimeseõpetus – õige hingamine, häälehoid.

Võõrkeeled – inglise vene, prantsuse, saksa heliloojatega tutvumine ja laulmine nendes keeltes.

Ajalugu – vanad kultuurrahvad, erinevate maade kultuurilugu, ajaloosündmused.

Arvutiõpetus – muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis. Arvutimuusika loomine.